

восуддя.

Рішення міжнародних судів — це аргументована позиція найкращих представників науки міжнародного права з усього світу. Для їхньої підготовки судді та представники держав, що перебувають у спорі, досліджують колосальну кількість наукових джерел, договірних і звичаєвих норм, практику держав, їхнє національне законодавство. Діяльність судових органів часто є взірцем того, як гнучкість розуму, професіоналізм та ерудиція юристів здатні вирішити складні правові і навіть політичні проблеми.

Саме тому невіддільною складовою при вивченні науки міжнародного права має стати вивчення практики міжнародних судових установ. Для цього на кафедрі розроблений навчальний посібник «Міжнародне право: практика застосування», який, на наш погляд, зможе підняти рівень викладання та вивчення міжнародного права до рівня кращих світових університетів.

*Намясенко О.К., канд. юрид. наук, доцент кафедри
правового регулювання економіки*

ЮРИДИЧНІ НАУКИ ТА ЮРИДИЧНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ (СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЬЯТЬ НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАННЯ НАУКИ «ГОСПОДАРСЬКЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»)

У рамках теми цього річної науково-методичної конференції самостійне та важливе значення представляє питання розмежування і співвідношення понять «наука» і «навчальна дисципліна» на прикладі викладання господарського процесуального права.

Запровадження університетом нового підходу, зміст якого полягає у переході від викладання навчальної дисципліни до освоєння науки, було обумовлено необхідністю інтеграції навчального процесу та наукової діяльності.

Методологія викладання юридичних дисциплін передбачає їх дослідження з трьох позицій: як галузі права, як науки та як навчальної дисципліни. Поняття науки є найбільш складним і багатограним явищем, яке розглядається з різних підходів, найбільш загальним з яких є розуміння науки як сфери людської діяльності, яка направлена на створення та теоретичну систематизацію об'єктивних знань про дійсність. Наукові знання відрізняються від звичайних послідовністю, систематичністю, а також тим, що створюють нові поняття, закони і теорії. Господарське процесуальне право як юридична наука являє собою сукупність правових знань щодо організації і діяльності господарських судів та інших органів, що вирішують господарські спори.

Господарське процесуальне право як галузь права є певною системою якісно однорідних юридичних норм, яка регулює відповідну сферу суспільних відносин специфічним методом правового регулювання. Система науки господарського процесуального права багато в чому збігається із системою господарського процесуального права як галузі права. Проте, система науки охоплює також і інші питання, які не входять до предмета галузі. Це, зокрема, питання розвитку господарського процесуального законодавства, організації господарських судів, правового статусу суддів господарських судів та інші питання, що мають загальнотеоретичне значення.

Господарське процесуальне право як навчальна дисципліна вивчає, перш за все, чинне господарське процесуальне право, його норми та інститути, концепції, правові погляди, історичні факти щодо проблем становлення та розвитку господарського процесу, накопичених правовою наукою. В межах викладання дисципліни господарського процесуального права завданням у підготовці фахівців є також навчання тим нормам господарського процесуального права і практиці їх застосування, які в сукупності становлять господарське процесуальне право як галузь права.

Курс господарського процесуального права як навчальної дисципліни має предметом вивчення відповідну юридичну науку та галузь права, однак відрізняється від останніх за предметом, об'єктом і структурою. Протягом проходження навчального курсу студент оволодіває знаннями не лише законів і практики їх застосування, але й пізнає закономірності їх розвитку, ознайомлюється з виробленим наукою понятійним апаратом, теоретичним обґрунтуванням закріплених у законі норм права, правилами їх тлумачення і застосування.

Таким чином, підвищення якості викладання навчальної дисципліни господарське процесуальне право за умови адекватного контролю за засвоєнням знань студентів, забезпечить автоматичне оволодіння ними основних положень науки господарського процесуального права.